

Russisk nyorientering.

Denne artikkelen er hentet fra The Real News Network Intervjuer er Sharmini Peres. Intervjuet er på engelsk her: <http://michael-hudson.com/2014/12/russian-pivot/>

President Putin har vært i India for å diskutere gass- og våpen-avtaler. Nylig var han i Tyrkia hvor han snudde det som skulle være sør-strøm gassledningen til Europa i retning Tyrkia. Han har nylig gjort store gassavtaler med Kina. Det er tydelig politikken og økonomien nå dreies i retning Eurasia.

Det som følger er en diskusjon med Michael Hudson. Han er en kjent professor i forskning på økonomi ved Missouri universitetet i Kansas City. Hans siste bok er «The Bubble and Beyond and Finance Capitalism and Its Discontents.»

Michael Hudson (MH): Siden vi snakket sist for en måneds tid siden har det skjedd noen radikale endringer både vedrørende verdens geopolittikk, handelsmønstre og militærallianser. Som det er påpekt skyldes dette i stor grad at Russland har gitt opp forholdet til Europa og reorientert sin olje- og gass-handel, men også til militærteknologi og militærallianse, i retning av Eurasia.

For noen uker siden uttalte Putin i en tale at det ikke var noe poeng å snakke med europeiske ledere mer: Han ville henvende seg til de som betalte dem: USA. Han sa at så lenge de fulgte rådene fra USAs administrasjon, var det like greit å snakke med de som betalte og kontrollerte dem. Og det er det han nå gjør.

Det som nå skjer er det motsatte av den strategi USA baserte seg på det siste halve hundreåret, altså tanken på å dele opp og erobre Eurasia ved å sette Russland opp mot Kina, ved å isolere Iran, ved å forhindre India og andre land i det nære østen fra å slå seg sammen og skape noen form for alternativ til dollar-sonen. I virkeligheten fører USAs sanksjoner og nye «kalde-krigs-politikk» til at disse asiatiske landene nærmer seg hverandre, gjennom Shanghai-samarbeidsorganisasjonen (Shanghai Cooperation Organization), som et alternativ til NATO, og gjennom BRICS prøver de nå å etablere et alternativ til det USAs kontrollerte dollarområdet, dvs. IMF og Verdensbanken.

Med hensyn til Europa hvor USA trykker på for at en slutter seg til denne nye kald-krigspolitikken ved å påføre sanksjoner mot Russland og spesielt ved å å blokkere russisk gass og olje-eksport, forsterker dette eurosoneens svakhet og gjør den til en økonomisk dødt område. Nylig ble det offentliggjort et åpent brev til Angela Merkel hvor en rekke ledende tyske politikere, diplomater og ledende kulturpersonligheter protesterte mot denne politikken, som ikke bare var i ferd med å ødelegge Tysklands økonomi, men også dele opp hele Europa. Så istedet for at amerikansk politikk skulle føre til intergrering rundt USAs makt og føre til splittelse ellers i verden, har USAs ledende politikere overspilt de kortene de sitter med og har drevet resten av verden inn i en defensiv allianse mot det som blir ansett som en krigsfare. Tanken var at NATO skulle være en forsvarsallianse, men nå, med all sabelraslingen og tilbudet om tunge våpen til Ukraina, utsetter NATO Europa for militær risiko. Dette er en reversering av USAs halvt-århundre gamle utenrikspolitik. Dette diskuteres heller ikke innad i USA.

Ja, som du påpekte er Tyrkia allerede på vei ut av USA-EU sfæren og dreier mot Russland for å få dekket sitt energibehov. «Syd-strøm» gassledningen er snudd fra Sør-Europa og mot Tyrkia. Iran beveger seg også i retning av en allianse med Russland, ikke bare vedrørende olje og gass, men også med hensyn til kjernekraft og våpen, og er blitt delaktig i Shanghai-samarbeidsorganisasjonen. Og akkurat nå, som du påpekte, er det handelsforhandlinger mellom Russland og India.

Så istedet for virkelig å skade Russland har sanksjonene overbevist landet om at de må bli virkelig uavhengig av importerte forbruksvarer, uavhengig av Europa og import av matvarer og andre produkter fra Europa. Resultatet har forårsaket en katastrofe for Litauens jordbrukseksport og andre matvareprodusenter i Europa som hadde rettet eksporten mot Russland. Egentlig var hele

ideen siden Sovjetunionens sammenbrudd å forene Vest-Europa i et felles marked. Dette har USA nå satt en stopper for.

Vel, hva dette fører til er akkurat det motsatte av det du lærer i bøkene om politisk vitenskap. Læreboken sier at land ikke skal ha politiske fiender og venner; de skal helt enkelt ha nasjonale interesser. USA sa til Europa, glem dine økonomiske interesser; dere har en venn i oss. Det betyr at dere gjør det vi bestemmer. Dere har Russland som fiende. Det betyr at dere må gi opp håpet om import av olje og gass fra Russland. Dere må gi opp håpet om eksport av ferdigprodukter til Russland i bytte for olje og gass. Vend dere mot oss. Det er en type drømmetenkning som teknologisk er umulig fordi det ikke finnes utstyr som kan levere nok olje og gass fra USA til å tilfredstille Europas behov. Så hele strategien til neo-cons (nykonservative) i USA er et forsøk på å bløffe Russland og står i fare for havari.

Den grunnleggende ideen er ganske enkel. Jeg tror Obama-administrasjonen så at Russland ønsket å dreie mot Europa etter Sotchi-OL. Putin snakket om en nærmere allianse med Europa. Men så satte Putin seg imot Obamas planer for angrep på Syria. Dette fikk neo-cons til å si: «OK, vi må angripe Russland, og den beste måten er å lirke Ukraina fra dem. Enten vil dette provosere frem en russisk invasjon, og da kan vi si: «Der kan dere se at Europa trenger NATO, dere må stole på oss, og forutsetningen er at dere vender dere mot Russland», eller det vil trekke Russland mot en nedtur økonomisk, det kan føre til en valutakollaps, Putin blir upopulær slik at vi endelig kan få den regime-endringen som vi ønsker - vi kan få en ny Jeltsin i stedet for Putin.

Peries (I): Men Michael, US-strategien, som du sa, den Kalde Krigs strategien, er ikke den delvis i sving her, i og med at de fallende oljeprisene innsnevrer Russlands mulighet til å utvikle seg i den retning de ønsker? Dessuten, har ikke rubelen tatt et dypdykk? Så hva skal nå dette bety?

MH: Ja, rubelen har virkelig falt. Men dette har ikke påvirket russisk økonomi i særlig grad, fordi den fungerer på rubler og ikke dollar. Putin har foretatt en rekke grep de siste to årene for å frigjøre rubelen fra dollar, på samme måte som Kina og andre land har gjort tiltak for å gjøre deres valuta mindre avhengig av dollaren. Så virkningen er nå at - ja, Russland har færre dollar, men de trenger dem ikke fordi landet har omgjort mye av utenrikshandelen til rubler og til kinesiske yen. Så Russland-Kina handelen, Russland-Tyrkia handelen, handelen med alle disse ikke-dollar landene finner nå sted uten dollar. Så det er faktisk ikke behov for dollar.

Effekten av den fallende rublen er at prisen på importerte varer øker. Og Russlands respons til dette er at, ok, hvis vi må betale mere for maten, må vi subsidiere vår egen matproduksjon. Og den russiske jordbruksproduksjonen har øket betydelig og meget fort for å erstatte importen fra Litauen, fra Frankrike eller andre europeiske land de har importert fra. De blir mer avhengig av Kina, av Tyrkia, men først og fremst på sin egen produksjon. Dermed har sanksjonene mot Russland i praksis vist seg å være sendt fra gud, fordi de har gjort Russland i stand til å gjøre det de skulle gjort, men ikke kunne på grunn av internasjonale avtaler: subsidiere og beskytte sin egen industri.

Og i disse talene som president Putin nylig har holdt, sier han at de nå forstår at de må vende Europa ryggen, at Europa i praksis er en del av Rhode Island og USA, og at de må subsidiere sin egen industri slik at de stort sett blir selvforsynt. Så det spiller ikke så stor rolle det som skjer hverken med rubelen eller med dollaren.

Russland skal nå lage sine egne banksystemer som alternativ til de fra USA. De slår sammen sin egen valutautveksling med andre lands. Så i stor trekk har Russland og resten av Asia avsondret sine økonomier fra USA, presis motsatt det som var USAs strategi, som forsøkte å gjøre dem mer avhengige av seg.

I: Michael, med synkende rubel, med virkningen til sanksjonene, med fallende oljepriser, fører ikke dette til en svekkelse av den finansielle styrken til Russland, særlig med tanke på de nye handelsavtalene som er fremforhandlet? Trengs det ikke store beløp for å bygge rørledninger og for å gjennomføre handelsavtaler som nylig er inngått?

MH: Kapitalen for å bygge rørledningene har to former: Den ene hentes fra den hjemlige valutaen. Og Russlands sentralbank kan frembringe nok rubler til å dekke egne utgifter. Russland trenger ikke dollar til dette. Resten av utgiftene vil Kina ta seg av. Og i stedet for at europeerne eller USA tar seg av finanser og råmateriale til rørledninger, tar Kina seg av alt dette. Og de gjør det på kreditt. Og som gjenytelse for denne kreditten tar Kina og andre land seg betalt i fremtidig olje og gass. Så i virkeligheten trenger ikke Russland dollarkreditt og de trenger heller ikke finansiell kreditt. Landet gjør en valutautveksling som lønner seg gjennom de fremtidige olje- og gassleveringene. Så det USA tror er en trussel er i virkeligheten en papir-tiger. Det er en finansiell papirtiger som har nesten ingen virkning på Russland.